

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in po-
šiljajo uredništvu „Mira“ v
Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure po-
poldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani
lista napišejo, druga stran naj bo
prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

**Upravništvo „Mira“
v Celovcu,**

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Za in serate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste za vsakokrat.

Glasilo koroških Slovencev

Leto XXVII.

V Celovcu, 26. decembra 1908.

Štev. 52.

Rojaki!

Ravno eno leto bo preteklo, odkar
je prevzelo „Mir“ sedanje uredništvo.
Bil je čas, ko se je hotelo koroške Slo-
vence razdvojiti in jih tako neusmiljeno
izročiti našemu narodnemu nasprotniku.
To pa se hvala Bogu ni zgodilo, kar ni
v najzadnji meri zasluga lista „Mir“,
starega zagovornika koroških Slovencev.
Priatelji, omogočite nam list razširiti!
Ostanite nam zvesti in pridobite še novih
naročnikov!

Današnji številki smo priložili tudi
položnice za vplačanje naročnine.

Vsem „Mirovim“ naročnikom in pri-
jateljem želita vesele božične praznike
in veselo novo leto

uredništvo in upravništvo „Mira“.

Grafenauer — za kmete.

Zvečer dne 16. t. m. je imela agrarna zveza
posvetovanje glede pooblastitvene postave za po-
daljšanje s Srbijo sklenjene trgovinske pogodbe
glede uvažanja živine v avstrijske dežele. To
zborovanje je bilo jako dobro obiskano. Bilo je
navzočih nad 200 poslancev in tudi dva zastop-
nika vlade. Seveda so bili vrinjeni tudi taki
elementi, katerih agrarno prepričanje se pokaže
v pravi luči tedaj, kadar se nudi priložnost,
kmetiskim težnjam in potrebam nasprotovati.
Oglasilo se je več govornikov, med njimi tudi
poslanec koroških Slovencev, gospod Grafenauer,
kateri je med splošnim odobravanjem, celo tistih
poslancev, kateri so njegovi najhujši narodni na-
sprotniki, govoril sledeče:

Gospoda moja! Častita zastopnika vlade sta
danes zopet prav lepo govorila, a jaz jima prav

nič ne verjamem. Avstrijske vlade so že sko-
desetletja dajale trdne obljube v kmetkega stanu
tihočih se zadevah; a nobena vlada še ni vedela,
da dana obljuba zahteva tudi njeno izpolnitev,
obljubilo se nam je vse, dosegli pa smo malo
manj kot nič. (Pritrjevanje.) Gospoda moja! Ko
se je lansko leto sklepala nagodba z Ogrji, do-
volilo se je vladi, sklepati trgovinske pogodbe z
inozemskimi državami, kar bi ne bilo nič na-
pačnega, ampak je samo ob sebi umljivo. Skle-
nila je torej vlada pogodbo s Srbijo, po kateri
je dobila slednja država pravico, uvažati do
31. grudnia 1908 35.000 volov in 70.000 svinj.
Ta rok bo kmalu potekel in danes prosi zopet
druga vlada — takrat je bil gospod baron Beck
zapovednik — za podaljšanje omenjene pogodbe
s Srbijo do konca meseca sušca 1909. Že sedanja
pogodba s Srbijo pomenja oškodovanje kmetkega
stanu v Avstriji; a manj bi škodovala, ko bi
naši diplomati dosegli ali dovolili Srbiji namesto
uvažanja živih volov in svinj, le gotovo množino
mesa. Na kaj takega pa vlada tudi danes ne
misli. Gospoda moja! Kmetški stan stoji danes
na robu propada, in nihče ne vpraša, kaj potem,
če ta steber države pade? Dovoljena mi naj bo
prav robata primera. Zdi se mi namreč, da ob-
zorje vlade obstoji v tem, da ona domače živine
sploh ne potrebuje, da pa smatra nas kmete
za tako vrsto stvari. (Ploskanje in živahnost.)
Pri sklepanju nagodbe z Ogrsko nam je tedanji
ministrski predsednik Beck svečano obljubil,
da bo avstrijska vlada skrbela v teku nagodbene
dobe za ojačenje domačega kmetijstva. Nič od
te obljube do danes ne vemo in ne vidimo dru-
gega, kot da naj zopet glasujemo za podaljšanje
nagodbe, katere so sklenjene v našo občutno
škodo. Če se vprašamo, komu služijo take po-
godbe, je odgovor na dlani: Industriji, nam ne!
Priznam, da morata iti industrija in poljedelstvo
roko v roki; a to se more zgoditi le tedaj, ako
so pri obeh zdrave razmere. Da bi pa polnili
bogati industriji svoje blagajne na račun nas
kmetov, kateri glodamo itak že mrtvaški prt,
tega naj vlada od nas ne pričakuje. V državni
zbornici imamo stranko, katera je po sporočilu
našega predsednika sklenila glasovati za melijo-

racijski zakon le tedaj, ako glasujemo mi za po-
daljšanje pogodbe s Srbijo. Dolžnost naša je,
da take pogoje odločno zavračamo! (Ploskanje
in dobro-klici.) Ta stranka, katera hoče pre-
kucniti ves sedanji red in spraviti nas ob našo
last na eni strani, ta stranka se zna po drugi
strani tudi obnašati kot stranka cilindrovcev.
Skraini čas je, da pokaže agrarna zveza enkrat
v edinosti svojo moč! (Pritrjevanje.) Kar pa
se tiče razpečavanja industrijskih izdelkov, je
moje mnenje to-le: Ako hočejo industriji (fabri-
kanti) prodajati uspešno svoje pridelke v južne
slovanske dežele, naj jih le prav izvrstno izde-
lajo, in vsak jih bo rad kupil, ne da bi trpel
kmetški stan vsled takih kupčij kako škodo.
Glede delavcev samih pa nam industrija dela
itak največje težkoče, in naj torej vlada ne misli,
da hočemo in bomo vrh tega mi kmetški poslanci
pripravljeni, plačati za industrije še to „ceho“. (Bravo, prav dobro!) Ne govorim sicer v imenu
„Narodne zveze“, a zame in za moje ožje pri-
jatelje ni nobenega povišja, glasovati za podaljš-
vanje srbske pogodbe tako dolgo, dokler se
naši vladi ne posreči, odpraviti colnino
za našo živino, katera se prodaja v
nemško državo, vsaj v sosedne meje. Zato bomo
glasovali proti nujnosti vsake take pogodbe. Ali
se mi Srbov bojimo ali ne, tukaj ne pride v po-
štev. Mi kmetje živimo v enajsti uri in bomo
odločno odvrčali našo škodo do skrajne meje!
(Splošno prittrjevanje.)

Tako je govoril v tej zadevi g. Grafenauer.
Nemškutarski lažnivci, ki ste o tej zadevi pred
nekaterimi meseci hoteli ljudi farbat, kje ste?

Konec hujskarij?

„S hujskaškimi Slovenci — naj bodo odvet-
niki ali trgovci — ne sme stopiti noben narodno-
zaveden Nemec v nobeno zvezo; če stori to vkljub
živemu svarjenju, ga je treba smatrati za skrivca
in se mora z njim tudi po tem ravnati.“

Tako in še na ves drug način so hujskale
„Freie Stimmen“ proti Slovincem, pa tudi proti
Nemcem, ki hočejo z nami v miru živeti, seveda

Podlistek.

Pogled v sosedne dežele.

(Potopisne črtice. — Jezernikov.)

Proti največjemu mestu Švice.

Prvi utis, ki sem ga dobil na svobodnih tleh
Švice v Roršahu ob Bodenskem jezeru, je bil
dober. Koliko sem čital že o tej deželi! Slišal
sem o njej marsikaj dobrega in na gimnaziji so
nas mučili s suhoparno, a bogato zgodovino Švice.
Z nekako napetostjo sem stopil v to deželo, tako
da sem v Roršahu pozabil, da bi utegnel želodec
po vožnji na jezeru godrnjati, še predno izstopim
v Curihu. Tovariš doktor je bil bolj previden in
si je na postaji v Roršahu kupil nekaj za pod-
zobe. Kot dober prijatelj in človek bolj demokra-
tičnega naziranja mi je vendar odstopil polovico.

Vožnja je bila prijetna. Kamor se ozre oko,
povsod sama snažnost, red, prijazni obrazi. Že
uprava na železnici je pričala, da se vozim v
Švici. Nikjer nisem slišal sprevodnikovega krika,
nihče naju ni nadlegoval kakor v Avstriji. Na
vozu odšcipne sprevodnik listek, in potem imaš
mir. Ni treba po vseh žepih iskati listka, kadar
izstopiš, odvzame ga pred zadnjo postajo, kjer
izstopiš, koj sprevodnik na vlaku. To se mi je
zdelo prav praktično. Pri nas roma včasih vojni
listek skoz tri roke, predno moreš dokazati, da
se nisi zastoj vozil.

Švicar je zelo nstreljiv. Takoj spozna tujca,
in če mu le z obraza bere, da bi rad nekaj zve-

del, takoj se ponudi za tolmača. Bodi si narodnosti
katere hočeš, nihče te ne bo zategadelj gledal
postrani ali ti dal čutiti, da si „manjvreden“. Brez
dvoma je švicarska prijaznost, vljudnost in
dostojnost tudi privlačna sila za tujce. Pri nas
na Koroškem venomer kriče Nemci „Fremden-
verkehr“ (tujski promet), delajo reklame, pa vse
vkup ne izda mnogo, ker so zagrizeni Nemci.
Po Švici, ki je mnogo bolj nemška (70 %), kakor
Koroška, imajo v vsakem hotelu poleg nemških
tudi laške, francoske, angleške, ruske in druge
liste. V vsakem večjem hotelu imajo natakarije,
ki znajo poleg nemščine tudi francosko, angleško
in laško, čeravno je v Švici le kakih dobrih 6 %
Lahov. Povsod govoriš kakor hočeš, nihče te ne
bo nahrulil, kakor se dogaja po naših mešanih
krajih. Naši Nemci so v omiki za drugimi ravno
strašno zaostali. Čez Švabe udrihamo, pa Švabi
so dobro, trezno ljudstvo; le avstrijski Nemci,
pomešani s slovansko krvjo, razvajeni po naši
popustljivosti, preobjudeni z našim kruhom in
božani in negovani od Slovanom sovražne avstrij-
ske vlade so bolj surovi, brezobzirni; sovražijo
vse, kar ni nemškega, najbolj Slovane, ker se
jih bojijo. Zato nimajo na sebi prav ničesar
švabskega, ampak je njihov značaj bolj umerjen
po pruskem.

Kakor bi bil na domačih, slovenskih tleh,
tako sem se čutil v Švici varnega in zadovolj-
nega. In ti kraji, mimo katerih je brzel vlak!
Koliko bi se ob njih naučil naš slovenski kmet,
če bi si jih tudi bolj površno ogledal. Ob obeh
straneh proge je povešalo s sadjem težko oblo-
ženo dreve veje. Bilo je vzorno osnaženo. Trav-

niki so bili lepo zeleni, sočni, ni jih poparila
suša, kakor v naših krajih. Videl sem kmeta, ki
je vozil z enim volom, gotovo ni bil veleposest-
nik, pa nekaj je imel. Imel je podolgast sod za
gnojnico, katero je izlival po travnikih, ki so
bili ravno kar pokošeni. Na nekaterih so še sušili
otavo. Brezdvomno je hotel izsiliti zemlji še tretjo
bogato sečo. Marsikaj koristnega sem že pogrešal
pri naših kmetih, predvsem tako napravo. Naši
ljudje gnojnico še vedno premalo cenijo, gnoj pa
v primeri z gnojnico preceňujejo. Za travnike
je gnojnica mnogo več vredna nego gnoj. Zato
so senožeti v Švici tako lepe, da bi jih človek,
ki ima smisel za kmetijstvo, kar venomer gledal.
Kanalizacija travnikov je vzorno izvedena. Po
travnikih so se pasle krave, lepa živina, ne pre-
velike rasti, temnopepelate barve. In povsod,
kamor sem pozneje prišel, sem videl to pasmo.

Živine pa Švicarji ne izvažajo. Svojo izvrstno
pasmo rabijo doma. Švicarske krave, ki imajo
po planinah imenitne pašnike, dajejo izvrstno
mleko, iz katerega pridelujejo Švicarji svetovno-
znani švicarski sir. Za mesarja pa živino še uva-
žajo, tudi iz naših krajev, in sicer na leto za
nad 35 milijonov mark (1 M = 1 K 20 v). Sira
pa prodajo v druge države na leto za približno
toliko, kolikor izdajo za nakupovanje živine. V
Švici se ljudje tudi mnogo pečajo s čipkarstvom
in vezenjem in izvažajo teh izdelkov na leto za
približno 110 milijonov mark. Cvete v Švici tudi
urarstvo, saj so švicarske ure na svetovnem trgu
kot najboljše blago te vrste. Izračunano je, da se
živi na Švicarskem od poljedelstva nad 1,035.000
ljudi, od izdelovanja ur nad 115.000 in od čip-

ne v takem miru, kakor si ga želijo naceljni, ampak v poštenem, krščanskem miru. Vsakemu svoje, nobenemu krivice! Če je kak Nemec iskal pravnega nasveta pri g. dr. Brejcu, so ga „Freie Stimmen“ napadle imenoma in ga sramotile pred svetom kot izdajalca. Slovenske in poštene trgovce in obrtnike, ki so skusili inserirati v našem listu, so „Freie Stimmen“ ometale z blatom. Slovencem niso privoščile drobtine kruha. Opetovano so se pritoževali pri nas celo Nemci, da jim tako hujskanje preseda, ker ne oškoduje gospodarsko samo Slovencev, ampak tudi Nemce, ki so kolikor toliko vendar tudi navezani na celovško slovensko okolico. In če bi bila celovška okolica narodno bolj vzbujena, bi bili vsi celovski trgovci v narodnem oziru nam vsaj — pravični.

Pritožili smo se tudi po slovenskem odvetniku pri državnem pravdniku, zakaj ne prepove tega hujskanja proti Slovencem, ker je tako hujskanje kaznivo. Državni pravdnik pa je odgovoril, da nima za to — nobenega povoda! Tudi prav! Začeli smo se braniti z istim orožjem, in s kakšnim uspehom, bodo vedeli najbolje povedati nemškonacionalni trgovci, ki so izgubili mnogo slovenskih odjemalcev. Drugega orožja nismo imeli.

Znano je, da je vlada slepa, kadar je treba poiskati kak paragraf, ki bi nas branil. Takoj ga pa ima pri rokah, če je treba braniti privilegirance v Avstriji, ki jim bo v nekaj letih itak odklenalo. Tak paragraf je našel baron Bienenrth proti češkemu narodnim socializmom, ker so v državnem zboru obstruirali, proti nemškemu obstrukcionistom pa vlada ni našla kazenskega paragrafa. Ko so nemški nacionalci hujskali Nemce proti Slovencem k narodnemu bojkotu, ni državni pravdnik imel nobenega povoda, da prepove listom tako pisavo. Ko so pa začeli letos vsled zadnjih praških dogodkov Čehi proti Nemcem na Češkem hud gospodarski bojkot in so začeli Nemci jaykati, da jih bodo gospodarsko razviti in krepi Čehi uničili, je ministrski predsednik baron Bienenrth takoj našel sredstvo proti gospodarskemu bojkotu. Takoj je poslal voditelju pravosodnega ministrstva ukaz, v katerem ga opozarja na gospodarski bojkot na Češkem in Moravskem, ki se je začel razvijati sistematično, tako da je nekdo (posl. Klofač) celo izrazil potrebo nadzorovalne pisarne za bojkot. V tem ukazu se tudi glasi, da je taka agitacija popolnoma protipostavna in se je na noben način ne sme trpeti; da to gibanje nima nič skupnega z zakonom, ki jamči svobodno izjavo mnenja, da država ne more pripustiti, da bi bili ljudje v mirnem delu za kruh moteni in da je dolžnost vlade, poseči vmes.

„Pravosodne oblasti imajo v kazenskem in tiskovnem zakonu sredstva, da nastopijo proti agitaciji za narodni bojkot.“ (G. državni pravdnik, ali nismo trdili isto tudi mi? Ured.) „Če se bo proti vsakemu poizkusu, pozvati k narodnemu bojkotu ali ga odobravati, postopalo brez ozira na stan in vpliv povzročiteljev energično (odločno), bodo taki pojavi v zadovoljstvo mirnega delujočega občinstva kmalu izginili.“

Ministrski predsednik je segel torej po sredstvu, s katerim je edino mogoče, narediti tem

večnim hujskarijam konec. Bomo videli, ali bo ta ukaz veljal samo za Slovence ali tudi za Nemce. V primernem času bomo znali klicati, da bodo naš glas slišali tudi na Dunaju.

Protestni shod v prid nemških odvetnikov v Celovcu.

Pred nekoliko meseci smo že poročali o nekem protestnem shodu, na katerem se je zborovalce — bili so večinoma nižji uradniki od sodišč, finance in tisto krdelo trgovskih pomočnikov, ki vedno delajo nemir — direktno hujskalo proti slovenskim odvetnikom v Celovcu. Takrat je bil referent dr. Knapitsch, ki je v neki pravdi svoj čas že dokazoval, da ne zna dosti slovenščine, ki pa je sedaj prav vesel, če prihajajo k njemu slovenski klijenti iz Podjunske doline.

Stara reč je seveda, da se sme v Celovcu javno pozivljati na bojkot Slovencev. „Freie Stimmen“ so opetovano po imenu imenoval nemške stranke, ki hodijo k slovenskim advokatom, jih grdile na različne načine, in opetovano pozivljale Nemce, naj ne gredo k slovenskim odvetnikom.

Tudi sedaj pozivljajo v mnogih člankih na bojkot slovenskih trgovcev, obrtnikov in odvetnikov. Toda državno pravdnstvo ne najde nobenega povoda, da bi v tem oziru postopalo.

Takratno hujskanje nacionalcev še ni zadoستovalo. Z zavistjo in jezo opazujejo, da imata slovenska odvetnika še vedno svojo klijentelo, in še bolj se bojijo, da bi se sedaj ne spametovali tudi koroški Slovenci in pustili zastopnike, ki jih ne razumejo.

V sredo, dne 16. decembra, je sklical nemški „Volksverein“ novo zborovanje, in sicer, čujte in strmite! proti slaviziranju sodišč. Dasiravno gospoda dobro vedo, da so v prejšnjih letih, posebno pod dr. Krantom, v vseh mešanih krajih na slovenske vloge vedno odgovarjali slovenski, in sicer ravno tako sodišče v Celovcu, kakor sodišče v Beljaku; dasi gospoda dobro vedo, da so celo notarji legalizirali slovenski in da so bili vpisi v zemljiške knjige pri slovenskih vlogah popolnoma slovenski — se sedaj hinavsko razburjajo samo zaradi tega, ker je deželno sodišče v Celovcu proti sklepu okrajne sodnije v Celovcu dopustilo slovensko tožbo proti nemški tvrdki v Celovcu. Kar je bilo vedno jasno in samo ob sebi umevno, da smejo vlagati pri sodišču v Celovcu, kakor tudi pri drugih sodiščih z mešanim prebivalstvom, slovenske vloge, to je naenkrat hotelo prepovedati okrajno sodišče v Celovcu, oziroma neki skrajno nemško-nacionalen sodnik. Opetovano so že razsodile razna najvišja sodišča, da mora sprejemati celo magistrat celovški slovenske vloge, ravno tako kakor jih mora sprejemati deželni odbor ali kakor jih mora sprejemati okrajno sodišče v Beljaku itd.

Samo sedaj se je naenkrat našel sodnik, ki trdi, da ima prebivalstvo celovškega mesta pravico upirati se proti dvojezičnosti, ker je Celovec nemško mesto, in pa tudi zaradi tega, ker Slovenci tega okraja pismenega slovenskega jezika itak ne razumejo.

Ta za razmere značilna odločba sodnika, ki je hotel ustvariti s to sodbo velepolitičen čin, seveda ni bila vzdržljiva.

Predsedstvu deželne sodnije v Celovcu se gotovo ne more očitati, da bi bilo v narodnem oziru popolnoma pravično, ker se po sedanji praksi niti ne izvršuje več natančno jezikovnih naredb, ki so izšle do leta 1882. Kar je bilo že v stalni praksi, to se zopet prepoveduje, in nobene besede ni mogoče dobiti pismenim potom od deželnega ali okrajnega sodišča v Celovcu. Z neko posebno vnamo se sedaj zavrača slovenščina pri teh sodiščih, dasiravno so tudi ta sodišča v prejšnjih časih brez ugovora izdajala rešitve v slovenskem jeziku, in sicer sklepe ravno tako kakor razsodbe, in dasiravno so pri teh sodiščih celo pisali slovenske zapisnike.

V tem oziru bi bil skrajni čas, da državni poslanci vendar enkrat, posebno sedaj, ko so združeni, z vso silo nastopijo, če že ne zato, da se varuje to, kar smo že imeli.

Vzlic temu torej, da deželno sodišče in njega predstojništvo postopa proti nam skrajno sovražno, je moralo zgoraj omenjeni sklep predrugačiti, in sicer iz enostavnega razloga, ker so se v tem oziru že izrekla popolnoma jasno višja sodišča.

Proti temu torej je nastal ves ta novi upor, katerega se je — in to vemo popolnoma natančno — netilo od marsikaterega samo zaradi tega, da bi se odpravila dvojezičnost.

Boječi se za svojo slovensko klijentelo si nemški odvetniki sami niso upali nastopiti na tem shodu. Nastopil je kot glavni govornik in referent neki mlad koncipijent dr. Messinerja, ki ima tudi mnogo slovenske klijentale. Na dolgo in široko je oglođaval čudno utemeljitev prve instance, katero je seveda imenoval vzorno in vseskozi premišljeno delo. Utemeljitev druge instance ta gospod seveda ni prebral, ker se je menda bal, da bi zborovalci ne zvedeli popolne resnice.

Potem pa je šel naprej. — Razlagal je posebno, kaka škoda nastane trgovcem, ako bi obveljal ta sklep deželnega sodišča celovškega, (ki je bil notabene vedno v veljavi), in kako bi trpel na ta način ves promet. Če ta sklep obvelja, potem se bodo morali učiti sedanji nemški dijaki, če hočejo priti k boljšemu kruhu, slovenščine. (Aha! tu pes taco moli!) Ker pa slovenščine ne zmorejo, bi bili oškodovani.

Prišel je seveda ta gospod tudi s staro obrabljeno frazo, da Slovenci na Koroškem sploh ne razumejo takozvane „nove slovenščine“, in da so torej tudi Slovenci sami oškodovani (kaka skrb!). Samo slovenski odvetniki baje hočejo vsiliti slovenske vloge, dočim Slovenci sami zahtevajo nemške (brčkone pri dr. Messinerju, ki slovenskega ne zna!).

Strašil je tudi s tem, da se nastanijo v Celovcu slovenski obrtniki in s podobnimi takimi frazami, čez katere se mora smejati vsak, ki zna sploh misliti.

V njegovi družbi je marširal seveda tudi znani urednik „Freie Stimmen“, Lackner. Ta list, katerega nemški klerikalci izpodrivajo na celi črti, in ki, dasiravno glasilo nemške ljudske stranke na Koroškem, komaj izhaja trikrat na

karstva do 50.000 ljudi. Pšenice uvažajo na leto za nad 66 milijonov mark. Pri nas pa se z žitom, ki nima več prave cene, ukvarjajo v prvi vrsti.

Take misli so mi rojile po glavi, ko sem opazoval skozi okno švicarsko poljedelstvo in veselo otročad po senožeti.

„Ti ugajajo švicarske krave?“ me nagovori smeje tovariš.

„Kupi si eno in jo nesi na Koroško. Po zborovanjih jo lahko predstavljaš slavnemu občinstvu in je o švicarskih kravah praktično poučuješ.“

„Glej ga, dohtarijo dohtarsko, učeno,“ se mu odrežem, „take umetnosti, da bi kupil kravo, jo vteknil v torbo in ponesel domov, ni zmožen noben urednik; pač pa bi se prav nič ne čudil, če bi pokusil kaj takega kak prav učen, zamišljen dohtar.“

Tovariš se je nasmejal, jaz tudi in poleg naju še mlad Švicar, čeravno naju gotovo ni razumel, ker sva govorila slovenski.

„Glej, glej,“ me opozori prijatelj, „kaj je nabito na steni!“ Švicarji nas ne nadkriljujejo samo v „kravah“, ampak tudi v skrbi za mladino. Pomaknem se bliže in berem na steni nabit poziv na mlada dekleta, ki iščejo službe. Po celi Švici je razpredena družba za varstvo mladih deklet, da ne zaidejo v roke brezvestnežem, ki jih pošiljajo v slabe hiše, kjer se izgube za Boga, narod in sploh za — pošten svet. Koliko slovenskih deklet, ki gredo iskat službe na jug, v Trst, v Aleksandrijo ali tudi na Ogrsko, se ujame nevede v take mreže. Nihče jih ne opozori na nevarnosti; gredo v svet poštene, vesele, kakor so vse

prave Slovenke, ni jim pa znana zvitost in hudo-bija tega sveta, in vračajo se nazaj s trpkim srcem, z zagrenjenim življenjem, ali pa jih sploh ni več videti v slovenski domovini. Revice!

„Ti, prijatelj, to je pa drug „fortšrit“, nego ga učijo pri nas naceljni in nemškutarji,“ porečem jaz.

„Zares, tega tudi jaz nisem pričakoval tukaj v Švici, kjer je vendar nad polovico protestantov,“ mi pritruje tovariš.

„Prijatelj, kje pa imajo tukaj hleve?“ nagovorim tovariša, ki je zrl zamišljeno skozi okno in premišljeval najbrž napredek avstrijskih naprednjakov. Saj vidim samo lepa poslopja.

„Hlevi bodo zraven hiš zidani, pa ker je vse tako lepo, snažno, meniva, da so vsa poslopja le hiše.“

Vzel sem dohtarju samotarski „rešpetlin“, pa hitrec je tako tekel, da nas je preveč tresel in nisem mogel z daljnogledom opazovati poslopij, ki so stala nekoliko od proge oddaljena.

Vrnil sem mu daljnogled, rekoč: „Tukaj v Švici sploh ne vidim kmetskih hiš, vsaj v tem kraju ne, kjer se zdaj voziva; povsod vidim le lepe vile. Kost koščena, menda pa ni Švica tista Indija Koromandija, v kateri letajo po ulicah pečene svinje in jim vsak lahko odreže kos pečenke s hrbtišča.“

„To bi bilo nekaj za tvojega tovariša, ki je pri najinem odhodu mahal za nama z ruto; morda je vedel, v kako deželo prideva in se mu je milo storilo.“

„Morda“, mu odgovorim; „pa še pil bi ga lahko zraven. Glej zunaj vinsko trto, kako bujna

je, temnozelen, prav tako kakor po naših vinskih gorica na Štajerskem.“

„Menda se pa le tebi cedijo sline,“ me podraži muhasti dohtar.

„Uganil si. Saj veš, da sem sklenil letos opustiti pivo, ker prihajajo od vseh strani po slovenskih krajih vesti o izredno bogati trgatvi. Iz samega domoljubja, da spečajo Slovenci vino v denar, bom pil samo vino, v prvi vrsti štajerca. Viš, to je domoljubje. Ker sem pa v Švici, bom pa pokusil švicarja, ker sem že tako zavzet za vino.“

S takimi in enakimi pogovori sva se vozila mimo mesta St. Gallen, kjer je starodaven, slavni benediktinski samostan, mimo prijaznega mesta Winterthurja, dokler ni obstal vlak v Curihi, največjem mestu v Švici.

(Dalje sledi.)

Smeh — zdravilo. Zdravnik dr. Simeon v Parizu zdravi na živcih bolne ljudi s tem, da se morajo smejati. Mladi pariški lepotici, menda vsled brezdelnosti in dolgočasje zelo nervozni, je ukazal, naj se smeji. Tak ukaz se ji je zdel tako čuden, da se je začela res smejati, da so ji zalile oči solze. To je morala ponavljati po trikrat na dan celi mesec in je ozdravela brez vsakih drugih zdravil. Seveda bolnika, ki ga muči huda bolezen, ni lahko pripraviti do smejanja, če pa se posreči, gotovo ne bo škodovalo.

Mohorjani, spominjajte se šentjakobske šole!

teden, se v zadnjem času odlikuje po „finih član-kih“, kateri celo lastnim pristašem tako prese-
dajo, da se marsikateri odlični nemški gospod
sramuje javno priznati, da je ta list čital.

Tudi Lackner je torej svetil s svojo mo-
drostjo in vedel povedati še to, česar g. koncipi-
jent dr. Messinerjev seveda iz stanovskih ozirov
ni mogel povedati. Lackner je namreč popolnoma
javno pozivljaj na bojkot proti slovenskim odvet-
nikom, katere je imenoval „landesfremde Hetzer“
in strašil z naraščanjem slovenskega vpliva, slo-
venske industrije, slovenskih denarnih zavodov
itd. (Da bi le bilo res!)

Končno je celo prišel do prepričanja, da se
nevarno množijo tudi slovenski obrtniki v Celovcu
in da zna prevladati slovenski element celo v
Celovcu (grozno!).

Ko je nekaj časa tako strašil samega
sebe in zborovalce, se je končno ojunčil
in se spomnil, da je vendar še precej Nemcev,
in sicer ne samo na Avstrijskem, ampak celo
toliko in toliko milijonov v nemški državi, ki
kulturno podpirajo Nemce v Avstriji, tako, da jim
še ni treba obupati. (Ah, die rollende Mark!)
Zadnji stavek o podpiranju je zborovalce posebno
navdušil, da so „izvrstnemu guberniku“ čestitali
vsi navzoči, in hajlanja ni bilo ne konca ne kraja.

Predlagana resolucija se obrača proti slove-
niziranju koroških sodišč in zahteva se takojšnja
odpomoč.

Pripomniti je samo, da so povabili tudi nem-
škega ministra rojaka dr. Schreinerja k temu
zborovanju in to tudi po vseh oglasih ostenta-
tivno naglašali. To je bil menda tudi vzrok, da
je bilo precej zborovalcev. Toda nemškega ministra
ni bilo in tudi ni poslal oprostilnega pisma. Kon-
čno so seveda po ulicah hoteli demonstrirati in
se delati razburjene. Zapeli so parkrat „die Wacht
am Rhein“ pred deželno sodiščem in pred de-
želno vlado. Gospod župan Neuner pa je bil že
pripravljen, da pride ljudstvo „pomirjevat“, kar
se je seveda tudi zgodilo.

Zanimivo je od celega špasa le to, da je
moral pomirjevati tudi demonstrante, kakor so
deželni odbornik dr. Hönlinger (res, res! mož
ne zna reševati slovenskih ulog!), c. kr. profesor
in političen brat vsenemca Malika dr. Angerer.
Celovčani kihajo, ker vedo, da je tudi „miritelj“,
cesarski svetnik in župan Neuner demonstriral.
Saj je prej v občinski seji toplo priporočal ce-
lovškimi mestnim očetom, da se naj udeležijo polno-
številno protestnega shoda.

Pozivljamo še enkrat našo delegacijo, da
sodne razmere na Koroškem in posebno delovanje
nekaterih gospodov na pristojnem mestu postavi
v pravo luč, ker sicer zna še priti do tega, da
nam nemško-nacionalni sodniki zavrnejo sploh
vsako slovensko vlogo.

Pri nas je namreč vse mogoče, kar drugod
ni mogoče.

Velikovško železniško vpra- šanje.

(Dopis iz velikovške okolice.)

Velikovec je edini kraj s sedežem c. kr. okraj-
nega glavarstva na Koroškem, ki nima železniške
zveze. Ta nedostatek so pa svoječasno zakrivali
Velikovčani sami.

Ko so namreč južno železnico gradili po
Spodnjem Koroškem, so jo prvotno nameravali
graditi na levem dravskem bregu, tedaj preko
Grebinja in Velikovca v Celovec. Temu načrtu
so se z vso odločnostjo protivilo takratni mero-
dajni močje v Velikovcu. Bali so se v svoji
kratkovidnosti, da bi utegnil vsled železnice pasti
promet čez velikovski „Dravski most“, ki je
mestna lastnina in donaša mestu mesečno 800
kron dohodkov.

Kmalu potem pa, ko je južna železnica ob
desnem dravskem bregu preko Sinčevasi tekla,
so Velikovčani prepozno spoznali, kako zelo so jo
zavozili z odklonitvijo železnice. Kako lepo bi se
bilo mesto razvilo, ako bi dobilo železnico. Tako
pa zdaj mesto hira in ne more napredovati, se-
veda, ker se godi okoliškimi kmetom, od katerih
edino zdaj mesto živi, slabo. Kar pa dohodke
dravskega mostu zadene, niso pravi dohodki, ker
morajo mitnico plačevati večinoma le velikovski
izvoški in trgovci, ki morajo blago dovažati iz
Sinčevasi.

Že skoro 40 let se zdaj Velikovčani potegu-
jejo za železnico, a dozdaj brez uspeha. Oviralo
je dozdaj dosego železnice deloma nasprotstvo
deželnega glavnega mesta Celovec, deloma tudi
preveliki stroški železnice. Da pa mora Velikovec
železnico dobiti in jo bo tudi dobil, to je celo
jasno. Gre se samo za to, katera proga bi se
najbolj obnesla in bi koristila ne samo mestu,
ampak tudi celemu sodnemu okraju. V najnovej-

šem času so bili Velikovčani v zasledovanju že-
lezniškega vprašanja posebno delavni. Odločili so
se za železniško progo Velikovec—Sinčaves in
sestavili poseben železniški odbor. Nameravana
proga se je celo že trasirala in vršilo se je v
dneh od 5. do 7. oktobra t. l. tudi že pregledo-
vanje proge po vladni komisiji. Ta proga bi bila
dolga 7 kilometrov, držala bi iz Sinčevasi čez
Jezernico v Voglje, kjer bi bila postajica, ozir.
tudi tovarni kolodvor, blizu „Hudičevega mostu“
bi bil železniški most čez Dravo, v Narah bi bila
postajica Št. Peter na Vašinjah, premostil bi se
Mlinski graben in severno od mesta blizu Kuštra
bi bil pa velikovski kolodvor. Nedostatek, ovira-
joč razvoj mesta, bi bila le lega velikovskega
kolodvora, ker bi po tem načrtu kolodvor ne bil
na mestni planjavi, ki je kakih pet metrov nižja
od mesta. Stroški te kratke proge bi pa bili
ogromni, stala bi namreč 2,100.000 kron. Treba
bi bilo napraviti štiri moste, med njimi velikansk
most čez Dravo in velik most čez zelo globok
Mlinski graben. Dravski most bi imel velikansko
višino 48 metrov, tedaj bi bil tako visok, kakor
je kak prav visok cerkven stolp.

Da bi dosegli omenjeno progo, Velikovčani
napenjajo zdaj vse moči, to pa, ker ta proga za
njihovo krajevno ožje stališče najbolj pristojna.
Trgovci bodo tako blago bolj ceno dobivali in
poleg tega se napravi železniška zveza med me-
stom in Podjunsko dolino.

Dalje je samo vprašanje časa, da se bo tudi
zgradila železnica Velikovec—Mostič, ki bi bila
18 kilometrov dolga in bi stala samo 800.000 K.
Končno gojé Velikovčani še tajno nado, da se bo
kdaj kapelska železnica podaljšala čez Jezerski
vrh na Kranjsko in bi mesto tako dobilo celo
zvezo s Kranjsko. Da bi pa Velikovčani tudi ta
svoj namen dosegli, to je pa jako dvomljivo. Pred-
vsem bo deželno glavno mesto Celovec vselej
nasprotovalo načrtu druge železniške zveze s
Kranjsko, ker bi se s tem velik del prometa, ki
gre zdaj preko Celovca po karavanski železnici,
odvrnil od Celovca. Dalje so stroški proge Veli-
kovec—Sinčaves preogromni. Končno, kar je
glavna stvar, bi ta proga koristila le mestu Veli-
kovec, kvečjemu še tudi občini Važenberg, vse
druge občine našega sodnega okraja, posebno
Grebini, Ruda, Vovbre, Djekše bi pa od te želez-
nice ne imele nobene koristi. Zavoljo tega se
velikovški okoličani za progo Velikovec—Sinčaves
ne moremo ogrevati, ampak moramo z vso odloč-
nostjo potegovati se le za progo Celovec—Mostič—
Velikovec—Vovbre—Grebini—Št. Pavel, ki se tudi
skratka imenuje koroška vzhodna železnica. Ta
edini pameten projekt, ker bo koristil mestu
Velikovec in okolici, bo zvezal naše kraje z lavan-
tinsko dolino, in imamo tudi največ upanja, da
se bo izvršil. Ta proga bi bila dolga blizu 60
kilometrov in bi stala obenem z 1.6 km dolgim
predorom skozi Gručo okroglo 9 do 10 milijonov
kron, tedaj bi stala samo petkrat toliko, kakor
samo 7 km dolga proga Velikovec—Sinčaves. Ta
slednja bi bila samo lokalna železnica, med-
tem ko bi bila vzhodna koroška železnica Celov-
ec—Velikovec—Št. Pavel, ako se bo, kakor se
namerava, zgradila tudi železnica iz Spodnjega
Dravberga v Visoko Muto in skozi Radlski prelaz
na Štajerskem, glavna proga. Zakaj po tej že-
leznici, dalje po Radlski in Aspangški železnici
bi se proga iz Dunaja na Koroško prikrajšala za
več kakor 50 kilometrov.

Kakor že zgoraj omenjeno, se Velikovčani
za svojo progo zelo trudijo, imajo jo že trasirano
in po časnikih, posebn po „Grazer Tagespost“
in „Freie Stimmen“ svojo stvar zelo zagovarjajo.
Dragi rojaki! Ko se gre za življensko vprašanje
naše železnice, pač ne kaže roke križem držati,
ampak treba se je odločno na noge postaviti.
Ugodno za našo stvar je, ker se je deželno glavno
mesto Celovec v seji občinskega odbora odločno
izjavilo za vzhodno koroško železnico, to je za
našo progo Celovec—Velikovec—Št. Pavel. Dalje
je deželni zbor koroški volil za našo progo 200.000
kron v delnicah koroških lokalnih železnic in
obenem tudi 10.000 kron za trasiranje naše proge.
Predlagam tedaj, da naj sestavijo najbolj intere-
sovine občine Grebini, Ruda in Vovbre poseben
železniški odbor, vodstvo naj prevzame občina
Grebini, odbor naj takoj stopi v dogovor z dežel-
nim glavnim mestom Celovec in z merodajnimi
osebami v lavantinski dolini. Najpoprej, ko vre-
menske razmere pripusté, bo treba skrbeti, da se
nameravana naša železniška proga trasira, potem
se pa morajo storiti še ostali odločni koraki.

Rojaki, delajmo previdno in odločno, da ne
bomo služili našim zanamcem v zasmeh, ako bi
enako kakor stari Velikovčani prezrli ugodne in
za naše gospodarsko blagostanje usodepolne tre-
notke za dosego železnice.

Slovensko delavsko društvo v Celovcu

uprizori

dne 3. januarja 1909, točno ob pol 8. uri
zvečer v Rokodelskem domu, Neue Welt-
gasse 22, gledališko igro

Kapelica na gori.

Romantična igra v petih dejanjih; vrši se v
17. stoletju na Kranjskem. — Konec igre ob
desetih.

Pred igro nastopi četverospjev. — Med posamez-
nimi dejanji igre udarjajo tamburaši.

Vstopnina: I. sedeži 1 K, II. sedeži 70 vin.,
III. sedeži 50 vin., stojišča 30 vin.

Slovenci in Slovenke v Celovcu in iz oko-
lice, pridite v velikem številu!

Koroške novice.

Palla je šel — naslednik mu bo neki Desch-
mann, ravnatelj srednjih šol iz Meže na Češkem,
baje celovški rojak. O tem bomo še spregovorili,
če se ta vest uresniči. O Palla še kaj govoriti,
bi bilo odveč. Pozna ga kot nasprotnika Slo-
vencev zadnji hribovski otrok!

Celovec. (K a k o r ž a b e) so popadali prejšnji
teden drsalci na Lendkanalu v vodo. Pri otvo-
ritvi drsališča se je vdrl led, ker je ob kraju pri
bregu, kjer je led tanjši, sedelo na klopi preveč
ljudi. Kopelj je bila sicer precej mrzla, a rešili
so vse.

Velikovec. (Gimpla smo ujeli.) Moramo
že tako pisati; če pišemo „kalina“, nas pa zopet
ne bodo razumeli. Usedel (Nemec bi rekel: auf-
gesessen) se je dopisnik „Bauern-Zeitung-e“ z
dne 18. t. m. na naše poročilo o nasprotnih go-
voricah o udeležbi nemških otrok pri slovenskem
„Miklavževem večeru“. V omenjeni številki
namreč piše, da je „Mir“ to poročal kot dokazano
resnico. To je gola laž. „Mir“ je pisal: „Sliši se,
da je na meščanski...“, dalje: „Baje se vršijo...
preiskave“. Nemec bi rekel: „Man hört, daß...“
in: „Es sollen Untersuchungen gepflogen wer-
den...“ Tako je pisal „Mir“ in nič drugače.
Da se je to po mestu govorilo, je gola resnica.
Torej je „Mir“ poročal resnico o taki govorici,
„Bauern-Zeitung“ je pa zopet za eno laž boga-
tejša. Zopet dokaz, kako potrebno je, da bi se
po naših šolah gojilo več slovenščine, da bi
nemškonacionalni in nemškutarski učitelji vsaj
„Mir“ pravilno razumeli. Izrazi: „Sliši se“ in
„Baje“, gotovo niso novoslovenski. Gotovo pa
so najmanj toliko stari, kakor nemški: Leitung
(Direktion), Leiter (Direktor), Schauspielhaus
(Theater), Drahtung (Telegram) itd. Kakšne
„Drahtunge“ bodo le potem imeli Nemci, ko bo
vpeljavno brezžično brzojavljenje? Slovenci pa
bomo še vedno imeli svoj brzojav. Kadar
hočete zopet kritikovati „Mir“, natančno ga prej
preberite. Na druge neslanosti „Bauern-Zeitunge“
ne odgovarjamo.

Št. Rupert pri Velikovcu. (Trinajsta
slavnostna božičnica „Narodne šole“.)
Z velikim zadoščenjem moremo poročati, da je
letošnja trinajsta božičnica naše „Narodne šole“
uspela nad vse sijajno. Bila je to res velikanska
in prekrasna narodna slavnost, najlepša izmed
vseh dosedanjih božičnic, dostojna proslava naj-
višjih naših jubilarjev presvetlega našega cesarja
in sv. očeta. Že dan poprej pri prvi predstavi,
katero je počastila visokorodna gospa Erna pl.
Mayrhofer, soproga c. kr. vladnega svetnika v Ve-
likovcu, in več odlične gospode iz mesta, je bilo
do 400 udeležencev navzočih. Pri glavni slav-
nosti dne 16. grudnia je pa bila udeležba ogromna,
bilo je navzočih 22 duhovnikov z mil. g. proštom
Gregor Einspielerjem iz Tinj na čelu, mnogo po-
svetnih odličnjakov in 600 do 700 ljudstva. Bila
je res cela Koroška zastopana, Ziljska dolina,
Rož, celovška okolica; tako je bilo iz Št. Petra
pri Grabstanju, kjer ima nemškoliberalni bauern-
bund svoj sedež, celo 15 oseb, največ udeležencev
je pa seveda poslala naša slovenska Podjunska
dolina. Poseben sijaj je podelila naši slavnosti
navzočnost prvomestnika družbe sv. Cirila in Me-
toda, preblagorodnega gospoda c. kr. vladnega svet-
nika Andreja Senekoviča, ki je prihitel k nam
iz daljne Ljubljane. Šola je bila s slovensko tro-
bojnico, s cesarsko, koroško ter papežovo zastavo

okrašena, zvečer pa z lampijoni in začetnimi črkami cesarjevega imena krasno razsvetljena. Gospod župnik Treiber najpoprej najdostojnejše pozdravlja g. družbinega prvomestnika, izraža svoje zadoščenje, da se je osebno prišel informirati o naših razmerah, proslavlja družbo sv. Cirila in Metoda, ki je z ogromnimi denarnimi žrtvami zgradila prekrasno našo „Narodno šolo“ in vsako leto za njeno vzdrževanje daruje 5000 kron, kot veliko dobrotnico koroških Slovencev in pozivlje, da naj vsi udeleženci v znamenje spoštovanja in hvaležnosti gospodu družbinemu prvomestniku zakličejo trikratni živio. Temu pozivu so se udeleženci navdušeno odzvali. Ko je g. župnik potem še vse navzoče najpristrčnejše pozdravil, poda upravni račun o letošnji božičnici. Letos šteje naša šola toliko otrok, kakor še nikdar poprej, namreč 223, v razmerju s številom otrok je zrastle tudi darežljivost naših slovenskih rodoljubov. Zakaj za letošnjo božičnico smo prejeli v gotovini do zdaj še nedoseženo število, namreč 1436 kron. Poleg tega smo prejeli še darov v blagu in sicer je daroval g. Oskar vitez Heiß, c. in kr. nadporočnik v p. na Vinogradih, 20 metrov barhenta; g. Danilo Mitterberger, krojaški mojster v Velikovu, je podaril 10 narejenih hlač in dve srjaci; g. Jan. Zechner, svečar v Velikovu, je daroval vse svečice in okraske za božično drevo in pecivo za otroke; g. Albin Novak, trgovec v Sinčivasi, je podaril 50 m blaga; rodoljubni kmet Lovro Murko, p. d. Vank, Nad Dravo, pa lepo božično drevo. Vsled te izredne darežljivosti smo mogli naše otroke res bogato obdarovati. Kupili smo 694 m blaga, 20 tucatov žepnih rutic, 94 parov novih čevljev. Celo obleko je dobilo 144 otrok, ostali pa polovico ali posamezne kose. Govornik se dobrotnikom najpristrčnejše zahvaljuje na njihovi nepopisni darežljivosti. Potem pa nadaljuje. Trinajsto leto že deluje naša šola; ako vprašamo po njenih uspehih, tedaj moremo biti res zadovoljni. Ko sem prišel v Št. Rupert, pravi govornik, so še celo moji ministri v zakristiji med seboj kramljali nemško. Vsa velikovska okolica je stala pod vplivom velikovske nemške šole. Ali danes se naši narodni nasprotniki nas celo že boje, ponemčevalni valovi so se zajezili in merodajni krogi morajo priznati, da je v Velikovu znanje slovenščine neobhodno potrebno. Seveda ni vsega naša šola napravila, veliko zaslugu imajo tudi denarni in gospodarski zavodi in slovenska izobraževalna društva. Ali naša šola, posebno njene vsakoletne slavnosti, so naše ljudstvo probudile, da je spoznalo lepoto materinega slovenskega jezika in ga jelo ljubiti. Poleg gospodarske organizacije je treba tudi narodne zaveti, potem bomo tudi koroški Slovenci prišli do sv. jh. narodnih pravic. Vaša velikanska udeležba, konča govornik, nam pričuje, kako čislate našo šolo in njeno delovanje, ohranite tedaj svojo naklonjenost tudi v prihodnosti.

Željnje pri Velikovu. Zadnjo nedeljo smo ustanovili tukaj izobraževalno društvo. Pristopilo je društvu takoj 36 udov.

Iz Podjune. (Rimljanske zaklade so našli.) H koncu tega leta so našli v župniji Št. Lipš v Krstnivasu pri p. d. Andreju na neki njivi osem loncev starega rimskega denarja. Najpoprej je vzdignil tri lonce in potem še dva lonca denarja rožeški notar. To je napolnilo posestnika, na kojem posestvu so se ti denarji nahajali, da je začel tudi sam kopati na svojem posestvu in je ročno zadel na tri precej velike lonce rimljanskega denarja, nekaj srebrnega, večinoma pa bakrenega. Večinoma mu jih je odkupil rožeški notar, malo smo jih pa tudi drugi dobili. Lep je ta rimski denar. Gor proti cerkvi sv. Heme se nahajajo še dandanes ostanki rimljanskih razvalin. Pri sv. Hemi so našli lani lep tlak iz mozaika, kar kaže, da so se naselili v Podjunski dolini nekdanji bogati Rimljani. Pod sv. Hemo leži, kakor pripoveduje legenda, sveta Rozalija; tam je tudi vodnjak še iz rimskih časov, v katerega se staka velik vrelec z dobro vodo, vodnjak ima tri levove noge, tri človeške glave z brkami, na sredi pa se nahaja velika luknja, kar kaže, da je bil tedaj napeljan vodovod v mesto pod sv. Hemo, ki se je, kakor pravijo nekateri, razprostiralo daleč doli proti Pliberku. Našli so srebrni denar z napisi:

Nerva NERVA — HADRIANVS —
— SABINA — ANTONINVS PIVS —
— FAVSTINA SENIOR —
— MARCVS AVRELIVS —
— FAVSTINA IVNIOR —
— LVCIVS VERVS —
— LVCILA —
— COMMODVS — CRISPINA

in bronast z napisom: Nero Medene. Dognano je tedaj, da je bil denar zakopan med letom 180 pred in po letu 193 po Kristusu.

Kotmaravas. V novejšem času je izšel neki cestni policijski red, kateri predpisuje vsem voznikom, da morajo imeti tablice z imenom last-

nika voza ali konja in če se vozijo po noči po cesti, tudi svetiljke ali laterne, sicer se kaznujejo z denarno globo ali zaporom. V naši občini je bilo že več posestnikov obsojenih zaradi prestopka zgorej imenovanega policijskega reda v denarno globo. Tedaj pozor, da si vsak oskrbi tablico za svoj voz in „laterno“ ako se pelje iz Celovca ali drugod ponoči. Nekaj pa moram opomniti: Sramotno je za Slovence, ako ima na svojem vozu ali konju tablico z nemškim napisom. Ali smo res tako strahopetni, da se ne upamo napraviti te, sicer nepotrebne tablice s slovenskim napisom, in tako pokažemo, da smo Slovenci tudi v javnosti, pa bodi kakemu policaju „vsenemškega“ mesta Celovca prav ali ne? Pred kratkim je rekel tak policaj nekemu zavednemu Slovincu iz Bilčovsa, da je slovenska tablica na komatu „slovenische Politiktreiberei“, in da to ne sme biti. Celovške policaje, po večini ponemčurjene, prav nič ne briga, v katerem jeziku so ti napisali. Tako izzivanje od strani celovške policije si najodločneje prepovedujemo! Sosedje, Slovenci, ne ustrašimo se vsakega škrica, napravimo tablice s slovenskim napisom, in naj bo to Nemcem in nemčurjem po volji ali ne, mi jim pustimo, da napravijo svoje tablice, če hočejo, tudi v culukafrskem jeziku, in jih pustimo pri miru, naj puste tudi oni nas! Tedaj Slovenci: Slovenske napise na tablice, ker „kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti“.

Št. Jakob v Rožu. Naš učitelj Gornik je imel celo leto dopust, da se pripravi za izkušnjo za meščanske šole, skušnje pa ni naredil, ampak je pri skušnji odstopil.

Št. Jakob v Rožu. (Javno vprašanje.) Ali je dopustno učitelju, ki ima celo leto dopust za pripravljanje za izpit, da od izpita odstopi? Albi ne imel vrniti plačo, ki jo je celo leto zastonj dobival?

Iz Št. Jakoba v Rožu. Zloglasni „Štajerc“, podomače „giftna krola“, je zopet enkrat izlil svoj strup na našega vlezaslužnega g. župnika, in to kar zavoljo kolekture, ki je pri nas že od nekdanj v navadi. Najlepša cvetka dopisa izpod peresa dobro nam znanega dopisuna je seveda laž in še enkrat laž. Vsem Šentjakobčanom je dobro znano, da naš g. župnik še ene stopinje ni storil glede kolekture, ampak jo pusti pobirati vsako leto po stari navadi; zakaj, vedo vsi treznomisleči Šentjakobčani. Prepričani smo, da je našemu g. župniku toliko za „Štajerca“ in njegove kvasarije, kakor za lanski sneg, a opozarjamo na to gorostasno bedarijo cenjene „Mirove“ bralce. Če še pripomnimo, da ni res, da je pri nas „kapucin“ že pobiral, moramo konstatirati, da je postal „pobožni Štajerc“ zopet za dve laži bogatejši, za kateri se ima samo svojem generalškríbuntu zahvaliti; naj ga prime o priliki za njegova dolga in kosmata ušesa. Pomilujemo samo tiste revice, ki se dajo s takimi lažmi „futrati“.

Več kmetov iz Št. Jakoba.

Iz Roža. Naši nemškutarji so zadnji čas čisto zbegani. Pravijo: včasih je ta „bindišarski folk“ rad pobiral drobtine, katere so padale z naših miz, sedaj pa še žemelj in kruha nočejo, ki so iz nemčurskega brloga, ker trdijo, da so primešane krokodilove solze, katere smo točili vsled propada pri zadnjih občinskih volitvah v Rožku. — Nismo se nadejali, da bodo tako hitro uganili naše misli; dal Bog, da bi bilo povsod tako, potem bi našim nemčurjem kmalu odklenkalo.

Iz vrbske okolice. (Velika milost gosp. župana Ulbinga.) Redkokdaj nas doleti sreča, da bi nas o raznih dogodkih v občini na tako ljubezniv način obvestili, kakor je to storil v najnovejšem času g. župan Ulbing. Kaj pa je tako važnega, da mora občinski sluga od hiše do hiše? Če bi g. župan bil v drugih zadevah tako postrežljiv in nam važnejše reči, kakor razna naznanila višjih uradov, dal raznašati od hiše do hiše, bi mu bili občani res hvaležni. Ali občinskega slugo, katerega moramo plačevati vsi občani brez razločka političnega mišljenja, rabiti za take igrače, kakor je pismo župana Ulbinga z dne 7. t. m., si enkrat za vselej odločno prepovedo. Sploh pa je ta slavni Ulbingov „ukaz“ povzročil pri mnogih nevoljo, češ, kaj se Ulbing briga za to, katerega jezika se ta in drugi poslužuje, in kaj nadleguje občane s takimi neslanostmi; naj ohrani zase svojo modrost! Je pač prišla zimska letna doba, v kateri hočejo tukajšnji nemško-nacionalni velikani posvetiti svoje moči politiki — ker poleti za to nimajo časa.

Gorje pri Vrbi. Prišla je zima in dala naši okolici čisto drugo lice, kakor je ima poleti, ko bivajo med nami tujci najrazličnejših narodnosti. Med tem ko obračajo Vrbjani ob času „žetve“ svojo pozornost skoraj izključno na svoje „molzne krave“, se spominjajo pozimi tudi nas. Dne 8. decembra t. l. je občinski sluga od hiše do hiše delil

salomonsko modro sestavljena pisma kot odgovor na Grafenauerjeve besede v deželni zboru, kjer se je dotaknil šolskih razmer na Vrbi; pri tej priliki je rabil govorniško podobo ter primerjal Vrbjane z „dvoživkami“, ki žive deloma v vodi deloma na suhem. To smo mi že davno prej brali v našem listu in se popolnoma strinjamo z g. Grafenauerjem; mar ni res, da gotova vrsta Vrbljanov pozna nas Slovence le tedaj, če hočejo kaj od nas imeti? Drugekrati pa nas zaničujejo! Kšeft is kšeft!

V Rablju 21. grudna. Bliskoma se je včeraj raznesla v „Miru“ objavljena vest, da se naš župnik, č. g. Matej Germ, preseli v Železno Kaplo. Ne samo slovenski delavci, katerih je čez dve tretjini tukajšnjega delavstva, ampak vse, prav vse žaluje za dobrim gospodom. Ni moj namen, da bi z žuljavo roko popisal marljivo, dolgoletno delovanje našega župnika, v to so drugi poklicani, ampak naj bodo pisane te vrstice zato, da bi javno svetu povedale, da je s svojim, na vse strani vzornim delovanjem pridobil gospod župnik srca, ki zdaj odkrito za njim žalujejo. Saj pa gosp. župnik to v polni meri zasluži, ker bil je vzoren duhovnik, izvrsten govornik, ustrezljiv kot spovednik, dober katehet, dobrotnik ubogim in tolažnik bolnikov. Gosp. župnik vkljub vestnemu, požrtvovalnemu delovanju dolga leta sem ni med nami „avanziral“, ni bil odlikovan, tudi si med nami siromašnimi rudarji ni nabral zakladov, ampak odhaja, kakor je prišel. A nekaj bo vzel s seboj, česar drugi niso nesli: ljubezen ljudstva in globoko spoštovanje vseh Rabeljčanov. Hvaležno delastvo Vam kliče za na pot srčni rudarski pozdrav: Srečno! srečno! srečno!

Poglavje za delavce.

Rdeči delavski prijatelji. Zaduja številka „Lotta Sozialista“ v Genovi na Laškem piše: V društvu ladjinih nakladalcev in razkladalcev v Genovi vlada par dni sem veliko razburjenje. Vodja rdečih v Genovi Romeo Compello je poveril društvu 20.000 lir gotovine. Romeo Compello je bil socialdemokratski vodja v Genovi in je poveril denar, ki so ga ubogi delavci in železničarji zbirali za zidanje delavskih hišic. Policija je tega vzornega delavskega voditelja in socialdemokratskega generala aretirala in zaprla. — V Floridsdorfu na Dunaju pa so zaprli te dni „obergenosa“ Franc Wenzela, ki je kot blagajnik društva pivovarniških delavcev, sodarjev in sotrudnih obrti defraudiral zadnjih osem mesecev 1129 K. Seveda je Franc Wenzel eden prvih socialdemokratskih hujskačev in je bil enkrat še celo rdeči kandidat za mestni občinski svet na Dunaju. — Taki so socialdemokratski generali. Krađejo kar po načrtu, zraven pa vpijejo o zatiranem delavstvu. In vendar so nam tisti, ki ubogemu zatiranemu delavstvu krađejo težko prislužene novce iz žepov in jih potem razmetavajo po različnih gostilnah in kavarnah. No, lepa bo prihodnja socialdemokratska država, če bodo vsi goljufali in kradli. Železničarji pa prav store, ako vsi pokažejo hrbet rdečkarjem in denar, ki ga zbirajo po svojih društvih, nabirajo raje za svoje potrebe, ne pa, da polnijo žepe nikdar sitim Tomschikom in Ellenbogom in tako dalje.

Društveno gibanje.

Katehetsko društvo ima sestanek 30. t. m. pri benediktincih v Celovcu.

Slov. delavsko društvo ima občni zbor 3. januarja v „Rokodelskem domu“.

Št. Jakob v Rožu. Kat. slov. izobraževalno društvo „Kot“ ima svoj letni občni zbor v nedeljo, dne 27. t. m., popoldne po blagoslovu v „Narodnem domu“. Na sporedu je odborovo poročilo, volitev odbora, petje in poučen govor. K prav obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

Št. Peter na Vašinjah. Na praznik sv. Štefana, t. j. 26. grudna t. l., popoldne po blagoslovu priredi tukajšnje „Izobraževalno kmetško društvo“ mesečno zborovanje v gostilniških prostorih g. Šterlinka v Unarah (Št. Peter) po običajnem sporedu. Slovenci in Slovenke, pridite v najobilnejšem številu na shod in pristopite k društvu! Odbor.

Železna Kapla. V čast trem letošnjim jubilejem: lurskemu, cesarjevemu in papeževemu priredi tukajšnje slov. kat. izobraževalno društvo na Št. Štefanovo, dne 26. t. m., ob 1/3. uri popoldne v zgornjih prostorih gostilne pri p. d. Boštejju, slavnostno zborovanje s petjem, deklaracijami, govorom in igro: „Sv. Cita“. Slovenci in Slovenke iz Kaple in okolice, pridite v obilnem številu! Odbor.

Gospodarske stvari.

Kdor hoče purane opitati, naj jih zapre na kakem dvorišču dva ali tri tedne. Krmi naj jih z mokrimi otrobi, kuhano repico in turščico. Oljčnih tropin pa jim naj ne dajo, ker diši sicer meso po olju. Kuhan ali surov trpek sir je zanje izborna hrana, ravno tako korenje, skvarjeno sadje, ki ga kakor orehe celo požirajo. Mladi purani ne marajo za orehe, dasi se najprej odebelijo, če jih jedo. Včasih se jih lotijo z nezapanjem, če so jih pa enkrat okusili, jih žro požrešno. Ta sad, četudi ima trdo luščino, se v guši hitro zmehča, tako, da je v 15 do 20 minutah popolnoma prebavljen.

Če se konjem kopiti sneg, jih tega najlažje in najvarneje obvaruješ, če izpolniš prostor med znotranjim robom podkve in spodnjim kopitom z lepilom ali kitom za kopito. Drugi pripomočki, kakor izpolnjenje kopita s slamo, mazanje kopita z mastjo ali zelenim milom, niso zanesljivi. Slama se lahko izgubi, maščoba ali milova plast pa ne drži dolgo. Če pustiš, da se konjem kopiti sneg, ni to samo nevarno, da konj pade, ampak se konj tudi brez potrebe bolj trudi in težje vleče.

Še pri nas tako! „Slovenski Čebelar“ piše: Na Francoskem se pri vojakihi tudi v zimskem času, ko ni mogoče imeti zunaj vojaških vaj, ne lenuhari ter v vojašnicah ne ubija draga časa samo z nepotrebnimi opravili, s „kartanjem“ in zdehanjem, temveč se vojaki, ki so večinoma iz kmečkega stanu, poučujejo prav mnogo v raznovrstnih panogah kmetijstva; največ seveda vinarstva, ker je Francoska v prvi vrsti vinorodna država. V mestu Nantes pa je vpeljal v neki vojašnici narednik Permantier tudi pouk v čebelarstvu. Ta pouk je v prostem času, vendar se ga udeležuje prostovoljno do 200 vojakov, in tudi stotnik prav pogosto zahaja k predavanjem, pri katerih se kaže in razlaga tudi vse najpotrebnejše čebelarsko orodje.

Pozimi mir pri čebelah! Čebelar, daj pozimi čebelam popolni mir! Četudi morebiti ne verjameš, da jim vsako vznemirjenje škoduje, je vendarle res. Pa ne samo, da se vznemirjene čebele razlezejo in otpnejo, tudi hrane potrebujejo več. Škoda je torej na medu, vrhutega pa je nevarnost za grižo tem večja. Če že moraš v čebelnjak, hodi po prstih, kakor hodiš po čumnati, kjer spi tvoj najljubši otrok.

Književnost.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani je izdala sledeče knjige: „Zbirka ljudskih iger“, 9. snopič; obsega štiri igre: Na Betlehenskih poljanah, Kazen ne izostane, Očetova kletev, Čašica kave; K—80. Andrej Hofer, tirolski junak, poslovenil Franc Rihar, K—80. Anton Medved, Poezije, II. del. Cena broš. knjigi K 4—, vez. K 540.

V založbi trgovskega društva „Merkur“ v Ljubljani je pravkar izšla nam Slovencem potrebna knjiga: Josip Gasteiner — Ivan Volc „Knjigovodstvo za dvorazredne trgovske šole.“ Knjiga obsega popolno knjigovodstvo, služila bo tako šolskemu pouku kakor zasebnemu študiju izbornu. Vsebinska knjiga je jako bogata. Cena v platno vezani knjigi, ki ima 300 strani, je 4 K 50 h, po pošti 30 h več. Slovenci, sezite po tej knjigi, ki smo jo tako dolgo pogrešali!

Dobivanje zob.

Dajte trpečim SCOTT-ovo emulzijo in trdno bodo spali ponoči.

Zobje

rastejo brez bolečin, brez ovir v prebavi in postanejo beli, ravni in močni. Otrok uživa rad SCOTT-ovo emulzijo. Neredno prebavljanje se zboljša.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 vin.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Kaj je novega po svetu.

Razglednice družbe sv. Cirila in Metoda za Božič in Novo leto so letos izvanredno lepe. Družba je nabavila samo umetniške razglednice, ki se odlikujejo po svoji dovršenosti, kakor tudi po raznoterosti. Narodni trgovci bi lahko letos izključno samo te razglednice prodajali, ker ne morejo tožiti, da niso lepe in da ne odgovarjajo

okusu ljudstva. Celo najbolj razvijen mora biti ž njimi zadovoljen. Priporočamo jih kar najtopleje.

Planinski ples. Osrednji odbor Slovenskega planinskega društva v Ljubljani bo priredil dne 1. svečana 1909 zopet svoj planinski ples, ki je vsled svoje izvirnosti in nepriljubljene zabave tako priljubljen postal. Prireditelj se bo vršila po vseh prostorih „Narodnega doma“ da bo dovolj prostora za vse obiskovalce. Velikanske priprave obetajo mnogo presenečenja in pričakujejo obilo obiska. Podrobnosti se objavijo polagoma.

Odbor.

• Tek,

zdrav želoce, nobenih slabosti nimamo, odkar rabimo Feller-jeve odvajalne Rabarbara-kroglice z znamko „Elsakroglice“. 6 škatlic franko 4 K. Naročite pri E. V. Fellerju v Stubici, trg Elsa 67 (Hrvaško).

Elsa.

Umrl je v Gradcu slaven slovenski skladatelj dr. Benjamin Ipavica.

V celjski okolici je umrl vrl mož Ostrožnik, ki je svoje dni z agitacijo veliko pripomogel, da je prišla celjska okolica v slovenske roke. Slava njegovemu spominu! N. v m. p.!

Rečica ob Savinji. Tukajšnji trški občinski zastop je v seji dne 11. t. m. protestiral proti barbarskemu postopanju nemških puršev na Dunaju in v Gradcu proti slovenskim visokošolcem in je sklenil krepke resolucije, v katerih zahteva slovensko univerzo v Ljubljani, veljavnost izpitov na zagrebškem vseučilišču tudi za tostransko državno polovico, priznava Lahom pravico do vseučilišča, protestira pa proti ustanovitvi laške univerze v slovenskem Trstu, obsoja strankarsko postopanje vlade proti Čehom v Pragi in slednjič odobrava priklopljenje Bosne in Hercegovine, zahteva pa za ljudstvo v teh deželah dejansko enakopravnost. Za dijake na Dunaju sklone poslali 25 K, za dijake v Gradcu pa 10 K. Zavedna občina! Če bi vse občine izpolnile svoje dolžnosti na tak način, bi bilo delovanje naših poslancev bolj uspešno!

Narodna občina Kokarje v Savinjski dolini je tudi sklenila soglasno oster protest proti postopanju nemških vseučiliških rektorjev nasproti slovenskim dijakom in resolucije, v katerih zahteva slovensko univerzo v Ljubljani, ugovarja, da bi se laško vseučilišče ustanovilo prej nego slovansko in povrh še v Trstu in odobrava opozicionalno stališče „Narodne zveze“.

Osel je domača žival posebno na Angleškem, Francoskem, Španskem in Laškem; pri nas se posebno v Istri uspešno boljša domača pasma z italijansko krvjo. Pravijo, da je osel trmast, a da je ta lastnost samo sad pretepanja. Je pa ta žival bolj utrjena proti boleznim nego konj in doseže tudi večjo starost. Zadovoljen je z odpadki vsake vrste — toda morajo biti snažni; rad se tudi pase; osel ne dela torej toliko stroškov nego druge živali, zato se izplača posebno v tistih krajih, kjer je mnogo vrtov in malo pašnikov. Na Nemškem na pr. se misli že zelo na to, da se polagoma pomnoži ta žival in rabi za vprežno žival mesto lahkih konj, ki jih dobivajo Nemci po ceni večidel iz Rusije. Vrtnarstvo ne potrebuje dragih živali, osel pa bi prav lahko vse zvozil, kar je treba za vrt, bi vozil mleko v mesto in sočivje. Zdaj kupujejo Nemci tudi ogrske osle in irske; pred par leti so jih plačevali še z 80 do 100 markami (96 do 120 kron), zdaj so pa že po 120 do 150 mark in še dražji.

Na Ruskem imajo vedno manj ovac s finjšo volno; zato manjka ruskim suknarjem take volne in jo morajo vedno več kupovati iz drugih dežel. Nekdaj so našli do 15 milijonov takih ovac, l. 1901. samo 10 milijonov in l. 1906. le še šest milijonov. Vzrok pa je ta, da se tudi na Ruskem draži zemlja in se pašniki spreminjajo v njive. Dalje: vedno več se razkosa velikih posestev med male kmete, ti pa morajo pridelovati žito, da se jim izplačajo stroški. Morda so pri zadnjih nemirih po nekaterih krajih tudi pobili mnogo ovac. Ovce rediti se more samo, če je najemščina k večjemu po pet rubljev od desetine zemlje; v srednji Rusiji pa se zahteva po 10 do 15 rubljev in še teh je vedno manj, ker se manjša število velikih posestev. Kjer je svet ravan, se najhitreje manjšajo črede ovac; najbolje še ta panoga kmetijstva uspeva po goratem Kavkazu in njegovih dobrih planinah; dalje se množi ta žival po Sibiriji; tam so menda dobri pašniki in žival daje tudi lepo volno. V te kraje se seli vedno več ruskih kmetov; upajo, da bode tukaj ovčarstvo iznova oživel.

Loterijske številke 19. decembra 1908:

Trst 8 27 73 83 54
Linc 28 57 14 21 6

Darovi za stavbeni sklad „Učiteljskega doma“ v bogoslovju v Celovcu. (L. 1908. nadaljevanje.)

Jezerko: Zbirka pri primiciji preč. gosp. F. Senka K 25-62 (novomašnikov oče 10 K); Dobrlavas: Dobrolski župljani namesto spovednega groša in drugi darovi, poslal preč. g. I. Dolinar, 50 K; Uršula Kuhling na Dobrovi nabrala sledeče darove: Fera Štefan, g. Val. Mörtl po 2 K, Kuhling Janez, Marček Urh, Hobl Franc, Mak Hel., Pridnik Mar. po 1 K, Schein Ana 80 vin., neimenovana 70 vin., Klein Marija, Robač Jožef po 50 vin., Hanžo Urša, Somrak Jera, Galo Ana, Lužnik Katra, Matic Apolonija po 40 vin., Robač Jera 30 vin., Petek Tomaž, Petkova Lenica, Petkova Klara, Robač Franc, Robač Jožef, Lužnik Jakob, Lužnik Jak., Vrelih Luc. po 20 v., skupaj K 1540; g. Matej Weiss v Logivasi nabral: gosp. Singer Štef., župnik, 3 K, Mothe Ana, Torkar Jožef, Singer Barbara po 1 K, Kobentar, dijak, 40 vin., Wornik Matej 30 vin., skupaj K 770. — Vse skupaj K 9872. Prisrčna hvala vsem darovalcem!

Za „Delavski dom“ v Podljudelju so še došli naslednji darovi:

Fr. Kovačič, Maribor, 4. L. Lederhas, Ljubljana, 3. J. Lieskovnik, Celje, 5. Val. Bernik, Homec, 3. Fr. Ažman, Stenge, 8. Dr. M. Slavič, Celje, 2. Dr. J. Janežič, Ljubljana, 5. Rodoljubni Slovenci v Črni 10. Černe in Podboj, St. Peter na Krasu, 2. Jos. Sitar, Brežice, 5. Egidij Hudapisk, Prevalje, 2. Ant. Pušnik, Slov. Bistrica, 1. Dr. Jos. Barle, Kozje, 5. Jož. Apovnik, Labod, 2. Arn. Linz, Prevalje, 1. L. Žagar, Prevalje, 1. Gr. Eržen, Prevalje, — 20. Dr. Danilo Majaron, Ljubljana, 4. Fr. Hiti, Slivnica, 2. Jos. Gunčar, Šmihel — Mozirje, 2. Dr. Ant. Švab, Celje, 1. Neimenovan v Trzinu 3. Emil Orožen, Kamnik, 1. Dr. Lemež, Slov. Bistrica, 1. R. Polak, Trzin, 3. Al. Nastran, Ljubljana, 5. Val. Eržen 5. Al. Kokelj, Vurberk, 1-50. Dr. Fr. Jurtela, Ptuj, 3. Tomaž Stare, Zg. Ljubče, 3. Fr. Maselj, Ljubljana, 5. Ant. Dobravo, Celje, 1. Iv. Koman, Radoljica, 1. Ant. Kajzer, Mižice, 1. St. Vidmar, Sl. Bistrica, 1. Fr. Lahovnik, Prevalje, 2. Al. Haderlap, Žel. Kapla, 5. Ozb. Prosek, Kotmaravas, 1. — Iz Češkega: Ant. Hála, Hotine, 1. Václ. Pulec, Hluboká, 1. Jan. Volf, Klatovy, 1. Farni urad Milčín 1. Jan. Štětka, Žirovnice, 1. Bol. Prustka, Přestice, 1. And. Kasel, Hartel Rově, 1. Jos. Myška, Mlada Vožice, 1. F. Zlábek, Nadějkov, 1. Fr. Zeman, Švihov, 2. V. Ině, Blatná, 2. P. Moio Majer, Lnáře, 1. Jan. Švec, Chudčovice, 1. Fr. Čute, Bystřice, 1. Kar. Balík, Černovice, 1. Jan. Zeman, Olešnice, 1. Hynek Hraše, Pacov, 1. Jos. Vaněk, Breškovice, 1. Jan. Rytíček, Kamenný, 1. Václ. Brůha, Malá Chýška, 2. Gerard Nýdl, Strážov, 2. Fr. Kroiher, Borovany, 2. Bart. Berger, Dubné, 2. — Skupaj K 26927.

Bog povrni vsem! Posebno bratom Čehom: Hvala lepa!

»Zvezin« blagajnik.

Tržne cene v Celovcu

17. decembra 1908 po uradnem razglasu:

B l a g o	100 kg				80 litrov (biren)	
	od		do		K	v
	K	v	K	v		
Pšenica	—	—	—	—	—	—
Rž	20	50	21	18	12	37
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda	20	—	20	80	10	32
Oves	17	42	18	50	6	20
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	25	40	16	—
Turščica	17	89	18	42	10	27
Fizola rdeča	—	—	—	—	—	—
Repica (krompir)	—	—	5	11	2	30
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—
Seno, sladko	9	—	11	—	—	—
„ kislo	7	60	9	50	—	—
Slama	7	—	8	—	—	—
Zelnate glave po 100 kosov	—	—	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	26	—	—
Smetana, 1 „	—	60	1	20	—	—
Maslo (goveje)	2	60	2	80	—	—
Surovo maslo (putar), 1 „	2	60	3	20	—	—
Slanina (špeh), povoj, 1 „	2	—	2	40	—	—
„ surova, 1 „	1	50	1	70	—	—
Svinjska mast	1	70	1	80	—	—
Jajca, 1 par	—	20	—	24	—	—
Piščeta, 1 „	2	—	2	40	—	—
Race	4	—	4	40	—	—
Kopuni, 1 „	—	—	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ³	3	20	3	60	—	—
30 „ „ mehka, 1 „	2	80	3	20	—	—
Ž i v i n a	Počrez		100 kilogramov		Priglasilo	Prodalo
			žive vage			
			zaklana			
	od	do	od	do		
v k r o n a h						
Konji	—	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—	—
Voli, pitani	—	—	—	—	—	—
„ za vožnjo	330	362	—	—	28	16
Junci	202	255	—	—	12	5
Krave	112	362	—	—	78	31
Telice	180	—	—	—	3	1
Svinje, pitane	—	—	116	124	105	98
Praseta, plemena	12	44	—	—	156	121
Ovce	—	—	—	—	—	—

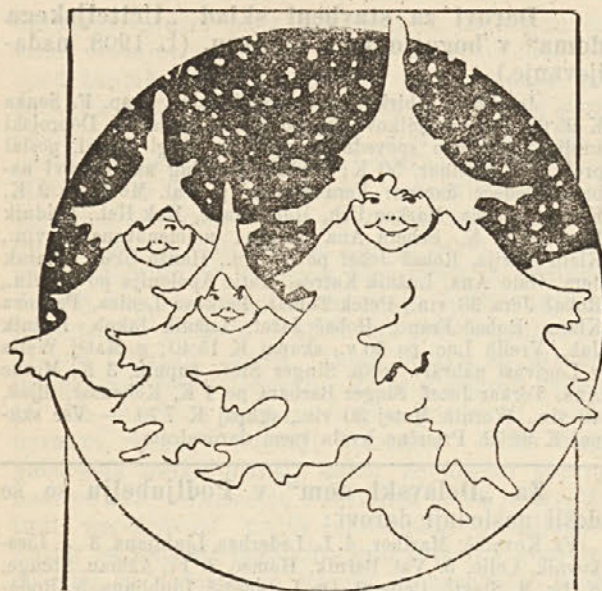
Slovenske narodne pesmi, harmoniziral A. Mihelčič, organist v Metliki; izšel je III. zvezek. Prodaja „Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani. Cena 50 vinarjev.

Mlin

se išče v najem v dobrem kraju in z dobro vodo na Koroškem. Naslov: R. Hartman, mlinar v Mojstrani na Gorenjskem.

Snežnobelo

pere

Schicht-OVO
milo

Pristno edino le z znamko „jelen“
in imenom „Schicht“.

Carl de Roja, Beljak

Podružnica v Celovcu.

Trgovina

s steklom, porcelanom, kamenino, kuhinjsko opravo, svetilkami, cunjami in surovinami.

Zastopnik tovarne za kalcium-karbid v Šibeniku.

Brzjavni naslov: Roja, Beljak.

Telefon: Beljak 32. — Celovec 128.

V zalogi tiskarne **Družbe sv. Mohorja v Celovcu** je izšel molitvenik:

Vir življenja in svetosti.

Obširnejša izdaja molitvenika

„Presv. Srce Jezusovo.“

Spisal o. J. Pristov.

Izdaja za duhovnike.

Cena mehko vezanemu iztisu K 2.—, v usnje vezan z zlato obrezo K 3.20, v platno vezan z rdečo obrezo K 2.60, za družnike 60 vin. ceneje, po pošti 40 vin. več.

Ceno posteljno perje

1 kg sivega, skubljenega K 2.—, napol belega K 3.80 belega K 4.—, izredno finega K 6.—, najbolj finega, skubljenega K 8.—. 1 kg sivega puha 6 K, belega 10 K, naprsnega 12 K, od 5 kg začeni franko.

Dovršene postelje

iz zelo gostega, rdečega, modrega, rumenega ali belega nanking-bлага, 1 pernica 180 cm dolga, 116 cm široka, z dvema 80 cm dolgima in 58 cm širokima blazinama, dobro napolnjena, z novim sivim, očiščenim in trpežnim perjem K 16.—, z napolpuhom K 20.—, s puhom K 24.—; posamezne pernice po K 12.—, 14.—, 16.—; blazine K 3.—, 3.50, 5.—. Pošilja po povzetju, zavoj brezplačno, od K 12.— naprej franko.

Maks Berger v Dešenici 224, Šumava, Češko.

Neugajajoče se zamenja ali se vrne denar.

Ceniki zastoj in franko.

Srečno in veselo novo leto

vsem čast. gg. duhovnikom, obenem pa zahvalo za dosedanje zaupanje in obilna naročila. Prosim pa tudi zanaprej moje narodno podjetje z naročili podpirati; hvaležen se bom skazal s finim in solidnim delom.

Z odličnim spoštovanjem

Jan. Goleš,

podobar in pozlatar v Celovcu.

Lovske puške

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska tovarna orožja

Peter Wernig,

c. in kr. dvorni založnik v Borovljah, Koroško.

Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Zahtevajte cenik!

Svoji k svojim!

Semenska trgovina, edina slovenska, odlikovana in strokovno urejena ter umetno vrtnarstvo je

Alozij Korsika
v Ljubljani,

katera obstoji že 34 let in si držim 460 vrst najboljših poljskih, zelenjadnih in cvetličnih semen, za katere kakovosti jamčim. Posebno za to leto sem se založil tako, da moram vsem zahtevam ustreči. Moja semena so vsa pri deželnem kmetijskem kemičnem preskuševališču preskušena. Tu se tudi izdelujejo venci in šopki, sveži in suhi, kakor tudi vsi v to stroko spadajoči predmeti.

Cenik za leto 1909 je brezplačno dobiti.

Z odličnim spoštovanjem

Al. Korsika.

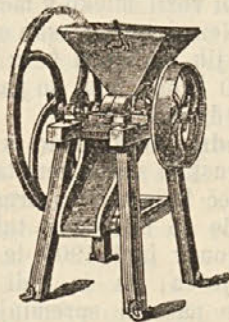
Zahtevajte cenik!

Vse Slovence iz sodnijskega okraja Borovlje

opozarjam pri nakupovanju manufakturnega blaga, obleke, in sploh na vse, kar spada pod trgovino mešanega blaga, na svojo prodajalnico; posebno pa v specerijskem blagu, žitu in v drugih poljedelskih pridelkih se obračajte na mojo trgovino in priporočam tudi svojo gostilno ter se bom potrudil vsakega z dobrim blagom in z nizkimi cenami zadovoljiti. Proseč za obilo obiskovanje, ostajam vdani

Josip Renko,

trgovca in gostilničar v Borovljah.

Patentovane mline za debelo moko

s ploščami za mletev;

mline za debelo moko z jeklenimi valjarji za različno zrnato sadovje in druge pridelke; stroje za pripravljanje krme, rezanice, rezalnice za repo, parnice za krmo, sesalke za gnojnico itd.

izdeluje in prodaja

Ph. Mayfarth & Co.

tovarne za kmetijske stroje, železolivarne in fužine na par,

Dunaj, II., Taborstrasse 71.

Ilustrovan cenik zastoj in franko.

Zastopniki in prekupci se sprejmejo.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2.000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 1/2 %

od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavicje.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spiljetu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno vplačevanje po K 8.— za komad.

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.